

૭૮૬

મુન ઓફ ન્ડીઆ
મંજરી નાટક કુંઁ ઓફ બોમ્બે.

પ્રભુકુમારી

નાટકના ગાયન તથા ટુંકસાર,

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરના

મીસ ચંદાબાઈ.

હાલ મુ.-શાન્તિભુવન થીએટરમા-અમદાવાદ
અવત્તિ પહેલી કી ૦-૪-૦ પ્રત ૧૦૦૦]

નૈન એડવોકેટ પ્રી પ્રેસમા શા વાડીલાલ બાપુલાને
છાપી ૬ ધીકોટા નેશીગભાઇની વાડી-અમદાવાદ

૬૦૦૪૨

માલીક—મીસ ચંદાબાઈ

તખ્તએ નાટક (બ્રહ્મકુમારી)

પુરુષ પાત્ર. ૧૨૩૧૧

રૂપીરાજ-બ્રહ્મકુમારીના પીતા
મહારાજ(ઉદયસી હ)-દુર્ભાવતીદેશના મહારાજ
રાજકુમાર(કાશોરસી હ)-મહારાજનો પાટવી પુત્ર
તાત્રક-એક બ્રહ્મન જદુગીર મુળરાજ-રાજ પ્રધાન
પુરોહીત-રાજ પુરોહીત બુદ્ધ-જલ્લાદનો પીતા
ગીતસી હ | ગજકુમારના અગત્યક
અણતસી હ | સગદાર

જલ્લાદ-બ્રહ્મકુમારીની રક્ષા કરનાર.

ડોટવાલ સેનાપતિ જલ્લાદ પડીત ચોપદાર છોકરા સીપાઇ
રૂપીરાજ દારબારી વીગેરે વીગેરે

સ્ત્રી પાત્ર,

બ્રહ્મકુમારી-રૂપીરાજની પુત્રી રાજકુમારની પટરાની
વનમાતા-બ્રહ્મકુમારીનાં નાન બેન
પરભાવતી-પ્રધાનની પુત્રી રાજકુમારની બીજી રાણી
નર્મદા-પુરોહીતનો સ્ત્રી
બુદ્ધી-જલ્લાદની માતા

સ મીથો સાહેલીથો ઠાસીથો વીગેરે વીગેરે-

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાત કોર્પોરેશન વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૩૧૭ પ્રમાણ

પુસ્તકનું નામ બ્રહ્મસૂત્ર

વિષય ૬૪૨:૨-૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ નાટકનો ટુકસાર

—અઠ પહેલો—

સ્તુતી

પ્રવેશ પહેલો પ્રવાનનો મહેલ

પ્રભાવતી પોતાની સખીઓ સાથે હાત્યવિનોદ કરે છે

પ્રવેશ બીજો જગલ કવર

અહા કુમારી અને વનમાલા બન્ને એનો વચ્ચે લગન નહિ કરવા
વિશે વીનોદ અને અહાકુમારીનો વનમાલાને ગૃહસ્ત થવા
માટે ઉપદેશ

પ્રવેશ ત્રીજો અરણ્યમા. શીવજીનું મંદીર

રાજકુમાર તથા સગદારોનું શીકારે આવવું રાજકુમાર સ્ત્રીથી
અબજુ તેમા સગદારો, સ્ત્રી ધત્તલક્ષ્મી છે એવીશે વીનોદ—
અહાકુમારીનું શીવજીના દર્શને આવવું રાજકુમારના મન પર તેના
સ્વરૂપનું સચોટ દાખલો મેસવાથી આશંક થવું રૂપીરાજનું
આવવું રાજકુમાર તથા અહાકુમારીનું ઉત્ત મેળાપ આશ્ચર્ય

પ્ર૦ ચૌથો પ્રભાવતીનું શયનગૃહ

પ્રભાવતી તથા સહેલીયોનો શલ્યગાન રાજકુમારની પટરાણી થવા

ના શુભ સમાચાર પુરોહીતનું આવી ગંગામાં ભગ દીકાનું પાણી
ફગવું સમીયોતું જાદુગર તાત્રકની મદદ માગવાનું કહેવું-પર-
ભાવતી કબુલ કરી જાદુગરને બોલાવવા માટે દાસીને મોકલવું

૩૦ પાચમે રાજ્યમહેલ

તાત્રકના જાદુના બળથી દેશમાં અરોર પાપનું પ્રચાર અને પ્રજામાં
આહોરોગ દરોજ એક નીદોશિ બાળકનું ખુન, ખુલાસા માટે
રાજાનું જાદુગરને બોલાવવું જાદુગર આવી નીદોશિ કન્યા
અલ્પકુમારી ઉપર ખુનનું આરોપ મુકવું રાજાને સાબીત કરાવવા
માટે અલ્પકુમારીના શયનગૃહમાં લાજવા માટે તર્કચારીકરાવવી

૪૦ છઠો— કોમીક

ભય્યાનું નોકરીની શોધમાં પુરોહીત સાથે અચાનક મેટવું
પુરોહીતની નોકરી ભય્યાનું સ્વીકારવું ખુશીરામ આવી પુરોહીત
ના માથાપર મદદશમાંથી થોટો ચોગવી જવાનું આરોપ મુકવું
પુરોહીતનું ભયભીત થવું

૫૦ સતમે રાજકુમારનો રંગમહેલ

અલ્પકુમારીનું સ્વપનામાં જાદુગરના ચમતકાર જોવાથી ગભરાવવું ગજ
કુમાર આવી શાન્તિ આપેછે અલ્પકુમારીની રક્ષા કરવા પોતે તત્પર
થાયછે પ્રેમીજોડા આનંદમાં આવી નીદરાવશ થાયછે ત્યાં તાત્રક
જાદુગર આવી એક રૂધીરમાં તળબોળ માથું પ્રેમીજોડાની બાજુ
મુકી દેવું રાજાને નજરે પડતાવવું કે ખુની અલ્પકુમારી છે રાજા
કોણી થઈ અલ્પકુમારીને જલ્લાદના હાથે મરાવી દેવાનો હુકમ

રાજકુમારની અમ્હકુમારીની સહાયતા દર્શાવેલી પરિશુભે રાજના કાષ્ઠનો ભોગ થઇ કેદ થયું

—ટેબલો ડોપ—

અ ક બીજો

પ્ર૦ પહેલો

વધસ્થાન

અમ્હકુમારીને જન્મલાદ વધ કરના હાવે છે અમ્હકુમારીનું જલ્લા દેના ત્રાસથી સુછીત થવું એક જલ્લાને પરમાત્માનો ભય થવાથી બીજા જલ્લાને કપટથી મોકલી દેવું અમ્હકુમારીની ન્તા કરવી અમ્હકુમારી ખુશી થઈ સતીત્વના પ્રભાવથી પાછલા જન્મનું ચરીતનું જલ્લાને દર્શનકરાવવું અને જલ્લા આગના જન્મમા આમણ છે એવી સાચીતી આપી

પ્ર૦ બીજો

પ્રભાવતીનો મહેલ

પ્રભાવતી ઉમરે પહોચ્યાથી તેના મતા પીતા રાજકુમારોના ફોટા મોકલાવેછે પરભાવતીનું ના મનુર થવું અને સાહેલીયો ની સાથે રમત કરવી તાત્રક જાદુગરનું આવવું અને અમ્હકુમારા ને રાજના હાથે પ્રાણ દડ થવાની સતીના નમાચાર અપવા પરભાવતી એક નીર્દેશ (અમ્હકુમારી) નું ખુનમા સમાચાર માબળી તાત્રકે પર નારાજ થઈ રોશે ભગવતુ

પ્રવેશ તોજો

જન્મસ કવર

અમ્હકુમારી પુરવેયે રાજકુમાર સાથે રહી અમ્હકુમારી પા

પ્રેમ છે કે નહિ તેની ગુપ્ત તલાશ ચલાવવી પોતે અહિકુમારીનો બાઈ છે એમ સાબીત કરવું રાજકુમારના અગત્યક સરકારો આવી રાજકુમારને પરભાવતી સાથે લગન કરાવવા લઈ જવું પુરુષ વેશે અહિકુમારી તેવોશ પેતાની ઇચ્છા જણાવેછે અને પોતે લગન મહપમા ખુશાલીમાં ભાગ લેવા આપના કહેવું

૫૦ ચોથો પુરોહીતનું ઘર

નર્મદા પોતાના પતિની ઘરડી અવસ્થામાં પસતાવવું પુરોહિત ના માથે કોટો ચોરવાનું આરોપ થવાથી પોતાની સ્ત્રીની રક્ષા માગવી ચોર પતિની રક્ષાનો ઇનકાર છેવટે પતિનો યાગ

૫૦ પાંચમો રસ્તો કવર

રાજકુમારનું જન લઈ લગન મહપમા જવાનો દેખાવ નાચત્તગ ધુમ ધબ્બાકા આનંદ

૫૦ છોડો લગનમહપ

રાજકુમારનું પરમાત્મી સાથે લગન પુરુષવેશે અહિકુમારી તથા રૂપી ગાજનુ આવી વરકન્યાને આશીર્વાદ આપવું પરભાવતીને અહિકુમારના મરણની યાદી થવાથી મુછીન થવું જનમિઆઓનું હેરાન થવું

—ટોલો —ટોપ—
અંક ત્રાજો.

૫૦ પહેલો જ પાંચમો વર

જલ્લાદના માતા પીતા તથા જન્મે બ્રાહ્મણોનું દુષ્ટ દશન લુપ્તે મરતા જલ્લાદના પીતાની મરણ પથારી ઘર માલીક તાંત્રિકની ઉધવાણી ગરીબ હાલતમાં જુલમ સહન કરવું ધાતકી જલ્લીમ

નરમાલીકતુ, વર ભાડા રિશે જુલમ તાંતકતુ" જલ્લાદને મારવા તકમાર થવુ અહમકુમારીની સહાયતા જલ્લીમ તાતકને ભાડાના રૂપીયા આપવા ને જનીમને શરાપ આપવાથી કાડી થવુ જલ્લા ને મદ ઉપદેશ

૩૦ બીજો રાજ મહેલ

રાજકુમારની અહમકુમારીની યાદમા અતુગ્તા પુર્વકની શોષ રાજ કુમારને પ ભાવતી પર પડેમ ન હોવાથી પરભાવતીની પરમ માગણી રાજકુમારનો તીન્કાર પરભાવતીનુ પોતાના ગુના, જાગ કરવા માટ દરમારે જવુ

૩૦ ત્રીજો તાતકનુ મકાન જ ગલની કુપડી

તાતક કોડી હાલનમાં પોતાના જુલમો તથા કર કત્યોના પમચા તાપથી ભયભીત થવુ અહમકુમારી તાતકની સેવામા ભાગ લેતા નેડે આવતુ તાતક પોતાના જલ્લીમ ગુના કબુલ કરવા દરમારે જવુ

૩૦ ચાથો દરખાસ્ત

પરભાવતી પોતાના ગુના જાહેર કરી અહમકુમારીની નીર્દોશ દલીલ જાહેર કરતી તેમજ ખુનકરી તેનો આરોપ પાને કબુલ કરછે તાતક આવી પરભાવતીને નીર્દોશ જાહેર કરી કૂર કત્યોના ભોગી હુ પોતે 'હુ રાજકુમાર તાતકને મારવા જાયછે અહમકુમારી પુરપ વેશે આવી તાતકને જાય વેછે અને તાતકને નીર્દોશ ઠરાવે છે અને પોતે જાહેર થાયછે ને મતીર્વના પ્રભાવથી કાડીને અસલ રૂપમા લાવેલ પરભાવતીને તેના અપરાધની ક્ષમા આપેડે છેવડના આનન્દ રૂપીગજ આવી મરતે આસીરવાદ આપેડે

પ્રસાદુમારી

નાટકના ગાયનો.

સાહેલીયાં—

૧

તું સાજ મોરે ગુણુ અવગુણુ ન બીચાર.
હે કાદર કરીમ રાઝકરહીમ પરવરહીગાર સાહી
જલમે થલમે જહીરમે દીલમે ઝો સાફ
તેરે હથ પાત પાતમે સાધ
હોહા,

સ પત વીલા ધરમકા ભરા રહે ભડાંગ
સત આનદમે લીન હો ભારત કે પરિવાર
જલમે થલમે જહીરમે દીલમે ઝો સાફ
તેરે હથે પાત પાતમે સર્ધ મોરે.

પ્રસાવતી—

૨

હે ઇશ્વર શાન તોરી લીલા મન મોહ ભરી
મગન સભી મુદ્દલધની અયસો હી ગુણુ ખ્યારી
હે ઇશ્વર૦

હમ સખ હથે તોરો ની સાર હીલ મીલ કર ખારખાર
અમન અમન ગલે કા હાર નિત્ય બિચાર કીરદગાર,
અયસો હી ગુણુ ખ્યારા૦ હે ઇશ્વર૦

૯

સાહેબ પ્રભા—

૩

હે લડકી લોલી બાલીજી કબતક રહેગી બાલીજી
હયે નાજો ૧ બો પાલીજી, કબતક રહેગી બાલીજી
જખ દીન ગીન ગીન બકી વો હોતી રહે સોહરકે સાથ
ધરદર તજકર ચલે સગ ઉસકે મારે નયન બાન
લડકી લોલી૦

અમહમ્મદ મારી વનમાલા — ૪

ભજમન નિત્ય રામ રામ વાહો કીરતાર
સકલ જપત રામ નામ ભજમન રામ૦
દોહા

રામનામકી લુ' હય લુટ સકે તો લુટ
અ ત કાલ પસ્તાયગા જખ તન ભગયા છુટ
રાકનામકી સુમરણ કરલે, ધ્યાનજ્ઞાનસે નિશદિન જપલે
ભજમન નિત રામ૦

અમહમ્મદ મારી— ૫

ધન્ય ધન્ય હરિગોવીંદ જગતનાથ જમણવન-ધન્ય૦
મનમોહન પાર પ્રહ્લ૦ રાખો ધત ઉત રહેમત લાજ
ધન્ય૦

નહકેલાલ જખ પતીમત રાખે ધત ઉત રહેમતલાજ

ધન્ય૦

કીશોર--

૬

જગત હે પ્રેમકા બાજર ધત ઉત પ્રેમકા બેપાર-જગત
 પ્રેમસે રવિશશી ઉગત હય પ્રેમહી પ્રચાર
 જગત હે પ્રેમકા બજર, પ્રેમહી પ્રભુકા પતા હે
 પ્રેમસે હી પાર—ધત૦ ઉત૦

સહ૦ પ્રભા૦—

૭

ગોરી તોરી પતલી કમર બલ ખાય
 હસ હસકે બાત બનાવે નેનાકે તીંગ ચલાવે-ગોરી તોરી
 સીખ આઈ કીસે બનાના દીલ ચીતવનસે ચુરાના
 બસ જવો શરમાવો દીલસુરતકા દીવાના-ગોરી તોરી૦

સા૦૦ પ્રભા૦—

૮

કીસી જલ્દીમકે ફહેમે આના નહી દીલ કીશી બેવફાસે
 લગાના નહી
 પ્યાર કરના કીસી નેલી જાના નહી પ્યારકરનેકા શુધયા
 જમાના નહી કીસી જાલી૦
 જુદી બાતે હય ફકત ચાહ નહી પ્યાર નહી દીલ કહા
 બેચીયે—જબ કોઈ ખરીદાર નહી
 કોન હે વો જો ગમસે દીવાના નહી જાન દેના
 મગર દીલ ફસાના નહી કીસી જાલી૦

પુરભધયા

૯

હમ હય રામ દોહાધરે બીન ભગવાન દોહાઈરે
 હમકો રહેને નહી દેતે ઘરમે મેરી લુગાધરે

જેર ખચ્ચે સખકો છોડા ઓર છોડા ધરખાર
 નોકરી ખાતર કીરત કીરત હુ ગલીયો ગલી પુકાર-હમ
 કર સાજસે ભૂખસે તડપત હુ ઓર મીલા નહી કુછ હાર
 નોકરી કરનેકો હમ આયે હમજી હે પુરખધયા હુકમ ઉડાયે
 કામ બજાયે, પાવે ઢેર રૂપધયા—હમ હે રામ
 પુરોહીત ખુસીરામ ભધયા— ૧૦

ભાઈ અપના મનહે ચગા, કઠોતીમે હય ગગા
 ખા લડુ ઓર ખરફી ઓર પેડા મય ચેરા
 નહી કીયા કરંગા દગા કઠોતીમે હય ગગા-ભાઈ અપ
 અહમકુમારી— ૧૧

હે પીયરવા હે મુઠરવા તુમ ખીન અખ સાવરો કધુન સોહાય
 કારે કારે નયન ન વાને મોપે જહુડારા હામોપે જહુડારી
 મય તો ભઈ હુ ખાવગી પીકે મદકા પયાલા
 જયા જાએ ગભરાએ તુમ ખીન અખ સાવરો
 કુછ ન સોહાવે પીયરવા

--ટ્રોપ સીન--

અહમકુમારી—

૧૨

હુ ખસે બચાલે ભગવાન ફર્સી મોરી જાનરે હુ ખસે
 મોહે આસ અખ હય તોરી રખીયો તુ લાજ મોરી
 મોરે પ્રભુ
 મય હુકમતર મુજે દે અમાન હે હા હુખસે બચાલે

૧૨

સહેલીયા-પ્રભાવતી—

૧૩

મનહર પયારી સુદર નારી જાઉં મેં વારી હું બલહારી કર
તકરાર નારી, (૨)

ભાથે નાહી બતીયા લગાવેા મોઢે છતીયા
માન માન મોરી જાન લઈ હલકાન આવેા જાગે
માનો પયારી બસ મય હારી મનહર પયારી૦

૧૪

પ્રભાવતી—તેરી બીબી ભોલી ભાલી
સહેલીયા—પાય પાય છ છ ચોહર વાલી
પ્રભાવતી—સુરત ગોરી સીરત કાલી
સખી—ધરભરકી કરદે પાયમાલી
પ્રભાવતી—ભોલી ભાલી

„ સમજે તુજકો ખાસા બનદર
સખી—નાચ નચાથે બાજે તાલી

પ્રભાવતી—ભોલી ભાલી
પ્રભાવતી—તુજકો મછન્દર મનાયગી તીગની
સહેલીયા—ઠના મન ચાહેગી હાય હાય
હરહર ખાત મારગા લાત ઓ બદખત એક દો તીન
ચાર પાય છે સાત—ભોલી ભાલી—

બરહમકુમારી—

૧૫

કહી દેખા સજન મનમોહન રે કહી દેખા
 પ્રીતમે ઉસકે ભાષ ખાવરી મયે
 કયસે મીલેગા વૈ પયારા હમારારે -કહી દેખા
 સત સનાતન મુઠર સોહે સદ ગુનરાજ હુલારે-કહી દેખા

૧૬

સ સાર વામે કોઈ તો બતલાવો નર સુખીયાણ
 રાખાલી હુખીયા પ્રભાલી હુખીયા
 હુખીયા જગતમે હર ઝોકકે નરનારીણ-કોઈ તો
 જુઠે જહાનમે ઝગડાહે ભકડાણ
 જુઠે ઝહાનમે કયુ સેતા હે હુશવારીયાણ-કોઈ તો

૧૭

નહીહે કઈ મુજે ઓર કુચ્છ શિવાય ફિરાક
 તખાબ તુજસે અગર હોતોકર દવાય ફિરાક
 બહાયે ચરમસે દરીયાબી તો વૈ ખુજ ન શકે
 જગરમે આગ કીસીકે અગર ભગાયે ફિરાક
 ફિરાક મુજકો સતાતાહે હા ફિરાકકો મે સુ હી
 સતાવુ અગર મેરે હાથ આયે ફિરાક
 ફિરાકો ફરકમે એક હરફકા હે ફરક જફર
 જહા હે ફરક દિલોમે વહી હે જયાયે ફિરાક

૧૪

બ્રહ્મકુમારી—

૧૮

ભજ મન રામ રામા

રહી આસ થોડી રે (૨)

થોડી આસ થોડી

રામ મીલાવે રામસે સીતા વિછડત

હસાકી જોડીરે (૨)—થોડી

બ્રહ્મકુમારી--

૧૯

સમજ મન સ્યામ હરત સખ પીર

લાજ રખીથી દ્રોપતીસતીકી વેગ બઢાયો ચીર—સમજ

ગૃહમાર ગજરાય બચાયો ટેર સુનત બજવીર-સમજ

નર્મદા—

૨૦

લગેએ નેન મોરે શરમાય

લગન એ પુરી હુઇ એરે

અચાનક લધ બડીના કામ

લગન એ પુરી હુઇએરે

ચલત ચલત જોર ફીરત ફીરત મે હારી

જોખન વીતા જાય-લગનએ

બાલકામે થી મગર યે નાજકે પાલે નથે

પતલી કમર ધતની નથી જોર નેન મતવાલે નથે

બનેએ પુરે તીર કમાન લગનએ પુરી હુઇએરે

પુરોહીત—

૨૧

ઇસ જોડેસે ગલરાયા પસ્તાયા તંગ આયા-ઇસ જોડેસે
 ગલેમે અપને એ કંદા ડાલા
 કહાસે આંધળે ભુતકી ખાલા
 પડાહે કેમી બલાસે પાલા
 નીકાવ દેગી મેરા દીવાલા —ઇસ જોડેસે
 કહી ઝગડે હે સુસરોડે
 કહી થપડ હે સાલોડે
 એહી પીન રાત રહેતહે જમેલે જોડેવાલોડે-ઇસ જોડેસે.

લગનમહપ સાજન--

૨૨

ધન્ય ધન્ય શુભ ઘડી આંધ લગનકી
 આંધ લગનકી છાંધ મગનકી,
 મીઠી તાન સુનાઓ શુભનકી—ધન્ય૦
 મચી મચી બડી ધુમ બડી ધુમ
 મચી રહેત છુન છનનનન છુન (૩)--મીઠી૦ ધન્ય૦

રાજ૦-કીશોર—

૨૩

જીદગીકા ઇસ્કમે તેરે મગા જાતા રહા
 ખાત તો સચીહે એ ભુતકે બકા જાતા રહા
 કયાહી આંધે દીનથે જબ મીલનેકો મેરે હરઘડી
 ખુદ બ ખુદ જોર ખીન ખુલાયે ચાર આ જાતા રહા

અપની ગલીયોએ ભટકતા દેખકર કહેતો વે
 કેયું મીયા કયા હુ ઢને ફીરતો હો જતા રહો
 આને વાલા જાને વાલા બે કર્સીમે' ઠોન થા
 થા ફકત એકદમ ગરીબ આતા રહો જતા રહો
 આખરે હી દીલ દીયા ચોર સખસે આખીર જાન દી
 ઇસ્કમે જો કુચ યા અપને પાસ વૈ જતા રહો

સંદેશ

૨૪

પ્યારીરી પ્યારી પ્યારી હમ તોરે કુરખાનરી
 કાહે લઈ તુ હલકાન હા

પ્રભાવતી—

જાઓજી જાઓ જાઓ હુ મે પરેશાનરી
 લાગા નજરકા મોહે ખાન હા — —
 પ્યારીરી—

ગેર—

દીલ દુખાતા હે વૈ દીલારા દીલારા હોકર પ્યારકા

૧૭

નામ નહી જાનના પ્યારા હો કર

સખી—

આજ વો આયે તો એ ફુસલા ઉન્સે કરલો
ગેરકા હોકે રહે યા વો તુમારા હોકર

પ્રશ્ના—

જાઓજી જાઓ જાઓ હું મે પરેશાનરી
લાગા નજરકા મોહે ખાન હા
પ્યારીરી પ્યારી

બ્રહ્મજુમારી—

૨૫

કીશોરી જય જય જમ ગીરધાર
જય મહેશ મુખયદ્ર ચક્રેરી જય જય ગીરધાર—
જય મહેશ મુખયદન માતા જગતજનની મુખયદ્ર નમાતા
જય જય

સાહેલીયાનાં ડેન્સ

૨૬

સાહેનાલ લોકે યાદી—

સાદા દીલ તંગજ કીતોહ

૧૮

હા ની એક ફેરા પાળ—

ધુધેવ દા મલગજ કીતાઇ
સાદેનાલા

લે નીઓ તુ ખાના હુપટા—

પાનીહેતુ ખુલખુલે

હોટ મલે દહાયા

પાણી હે તુ ચાર ગુલે

હાની ગલ જગડા પાળ

ધુમેદા મલગજ કીતાઇ

આનંદ ! આનંદ ! આનંદ !

